

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Emilie Štěpánkové a soudců JUDr. Věry Oravcové, Ph.D. a Mgr. Ivana Šindlera ve věci žalobce [údaje o účastníkovi] JUDr. Josefem Šťastným, advokátem se sídlem Horažďovice, Ševčíkova 38, proti žalovanému [údaje o účastníkovi] JUDr. [jméno] [příjmení], Ph. D., advokátkou se sídlem [adresa], jako opatrovníci, o vyklizení nemovitostí, k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Klatovech ze dne 4.2.2013, č.j. 7C 25/2012 - 89,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.**

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalovanému vyklidit a žalobci předat budovu [adresa], stavební pozemek parc. č. [anonymizováno] a pozemek parc. [číslo] v k. ú. a obci [obec] do patnácti dnů od zajištění náhradního ubytování a žádnému z účastníků nepřiznal náhradu nákladů řízení. Rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce je výlučným vlastníkem těchto nemovitostí, které nabyl od své matky [jméno] [příjmení] darovací smlouvou ze dne [datum]. Touto smlouvou bylo dárkyni zřízeno věčné břemeno užívání nemovitostí. Spolu s matkou žalobce bydlí v domě i žalovaný, který je žalobcovým bratrem. Za bydlení v domě žalobci ničeho nehradí, mezi účastníky není uzavřena žádná smlouva o užívání nemovitostí a žalovaný tak nemovitosti užívá bez právního důvodu. Žalobce odejmul žalovanému užívací právo k nemovitostem, které bylo založeno prostým souhlasem, neboť pro chování žalovaného dochází k ohrožení výkonu jeho vlastnického práva k nemovitostem. Žalovaný dům zaplnil obrovským množstvím odpadků, různými nasbíranými neupotřebitelnými věcmi. Tím fakticky znemožnil své matce a žalobci užívání domu k bydlení. Toto hromadění věcí souvisí s onemocněním žalovaného, pro které byl hospitalizován v psychiatrické léčebně. Soud dospěl k závěru, že žalobci je třeba v souladu s § 126 odst. 1 obč. zák. poskytnout soudní ochranu před neoprávněným zásahem do jeho vlastnického práva ze strany

žalovaného. Soud neshledal, že by vystěhování žalovaného bylo pro jeho zdravotní stav v rozporu s dobrými mravy. Uvedl, že naopak je to sám žalovaný, který svým jednáním zásadně porušuje obecné principy užívání nemovitostí k bydlení a narušuje pravidla společného soužití více osob. Takovéto jednání žalovaného, ač může být způsobeno jeho onemocněním, lze označit za rozporné s dobrými mravy.

Proti rozsudku podal žalovaný včasné odvolání, v němž namítal, že soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav, spokojil se s pouhými tvrzeními žalobce a jím předloženými fotografiemi a neprovedl stěžejní důkazy – účastnický výslech žalovaného a svědecký výslech matky obou účastníků [jméno] [příjmení], které žalovaný řádně navrhoval. Za situace, kdy tato svědkyně je i osobou oprávněnou užívat nemovitosti z titulu věcného břemene, byl její výslech na místě.

Odvolací soud podle § 212, § 212a občanského soudního řádu ve znění účinném do 31.12.2013 (dále jen „o.s.ř.“) přezkoumal napadený rozsudek, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a po doplnění dokazování dospěl k závěru, že odvolání žalovaného nelze považovat za důvodné.

Předně je třeba konstatovat, že soud prvního stupně provedl nezbytné důkazy, jimiž zjistil skutkový stav v souladu s § 120 o.s.ř. Skutkový stav zjištěný soudem prvního stupně tvoří spolehlivý základ pro rozhodnutí ve věci samé a mohl z něj po doplnění dokazování vycházet i odvolací soud. V této souvislosti je třeba též konstatovat, že hodnocení důkazů provedené soudem prvního stupně nelze považovat za nesprávné či nelogické a soud prvního stupně také žádný z provedených důkazů neopomněl. Odvolací soud proto, pokud jde o skutkové závěry, v podrobnostech též odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku.

Soud prvního stupně v souladu s § 157 odst. 2 o.s.ř. správně zdůvodnil neprovedení důkazu výslechem svědkyně [jméno] [příjmení], s ohledem na její nepříznivý zdravotní stav. Ze stejného důvodu nemohl být proveden ani účastnický výslech žalovaného, který podle zprávy Psychiatrické nemocnice v Dobřanech trpí schizofrenním onemocněním, není schopen pochopit význam a smysl soudního řízení a účastnit se jednání, kdy z těchto důvodů mu byla pro zastupování v řízení soudem ustanovena opatrovnice.

Odvolací soud ještě doplnil dokazování listinnými důkazy. Protože matka účastníků [jméno] [příjmení] nemohla ze zdravotních důvodů jako svědkyně vypovídat u soudu, spokojil se odvolací soud s důkazem jejím písemným vyjádřením ve formě notářského zápisu. Z tohoto vyjádření [jméno] [příjmení] zjistil, že v době, kdy nemovitosti byly v jejím vlastnictví, s ní bydlel v domě s jejím souhlasem žalovaný. Žalovaný tam bydlí dodnes. V souvislosti s převodem nemovitostí na žalobce žalovanému neoznámila skutečnost, že již není vlastnící domku, a to zejména z obavy z reakce žalovaného, kdy předpokládala vulgaritu a hrubé urážky, čehož se bála, neboť k tomu dochází naprosto běžně. Nakonec mu to ona nebo žalobce oznámili až s určitým časovým odstupem při hádce. Její společné soužití s žalovaným je konfliktní, ze strany žalovaného je nucena poslouchat stále vulgaritu, urážky a došlo i k jejímu fyzickému napadení, když se žalovaný dozvěděl, že nemovitosti převedla. Zamčené prostory v patře domu užívá výlučně žalobce. V přízemí domu žalovaný se svou matkou užívají jeden pokoj, druhý pokoj nelze užívat, protože je zatarasen nepořádkem nadělaným žalovaným. Žalovaný za užívání nemovitostí nepřispívá ani žalobci, ani matce účastníků. Z fotografií, předložených žalobcem v průběhu odvolacího řízení, bylo zjištěno, že místnosti obývané žalovaným a jeho matkou nelze v současnosti řádně užívat, neboť v nich bylo žalovaným nahromaděno velké množství nejrůznějších věcí. Ze sdělení [územní celek] a Policie ČR bylo zjištěno, že proti žalovanému nebylo vedeno přestupkové ani trestní řízení.

Odvolací soud nepřipustil účastníky navržené důkazy výslechem svědkyně [jméno] [příjmení], lékařskou zprávou o zdravotním stavu žalovaného a propouštěcí zprávou [jméno] [příjmení], neboť tyto důkazy považoval za nadbytečné, když skutkový stav byl provedenými důkazy zjištěn dostatečně a navržené důkazy nemohly přinést nic nového, pokud jde o rozhodnou skutečnost, zda žalovaný užívá nemovitosti bez právního titulu.

Dále se odvolací soud zabýval otázkou, zda právní posouzení věci, provedené soudem prvního stupně, je správné. Právní posouzení věci lze mít obecně za nesprávné tehdy, jestliže soud posoudil věc podle právní normy, která na zjištěný skutkový stav nedopadá, případně správně určenou právní normu nesprávně vyložil nebo ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval. K tomu však v dané věci nedošlo.

Soud prvního stupně na správně zjištěný skutkový stav správně aplikoval ustanovení § 126 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „obč. zák.“), a dospěl ke správným právním závěrům, s nimiž se odvolací soud ztotožňuje a pro stručnost na odůvodnění napadeného rozsudku též odkazuje. Žalovanému v minulosti svědčil odvozený právní důvod užívání předmětných nemovitostí jako členu rodiny na základě souhlasu vlastníků nemovitostí s jejich užíváním, tedy nejprve matky účastníků a později bratra žalovaného. Pokud matka účastníků převedla darovací smlouvou ze dne [datum] vlastnictví k nemovitostem na žalobce, právo žalovaného užívat nemovitosti odvozené z titulu vlastnického práva jeho matky zaniklo. Matka účastníků v darovací smlouvě současně fakticky projevila svou vůli, aby s ní žalovaný nadále nemovitosti neužíval, když zřídila věcné břemeno užívání domu jen pro sebe, nikoli i pro žalovaného. Souhlas s užíváním domu žalovaným neprojevila ani jako oprávněná z věcného břemene. Žalovaný tak užíval nemovitosti nadále se souhlasem svého bratra, žalobce, který však žalobce odvolal, a to nejpozději podáním žaloby v této věci. Žalovanému tím zanikl odvozený právní důvod užívání nemovitostí a nadále nemovitosti užívá bez právního důvodu, čímž neoprávněně zasahuje do vlastnického práva žalobce, jakož i do práva své matky užívat část domu jako oprávněná z věcného břemene, jehož nerušený výkon je žalobce povinen své matce zajistit. Podle § 126 obč. zák. má žalobce jako vlastník nemovitostí právo na ochranu proti tomu, kdo do jeho vlastnického práva neoprávněně zasahuje, má tedy i právo domáhat se vyklizení nemovitostí žalovaným, který nemovitosti užívá bez právního titulu, navíc způsobem neslučitelným s požadavky na řádné užívání nemovitostí k bydlení a slušné soužití více osob a bez placení úhrady za jejich užívání. Žalobci tak svědčí aktivní věcná legitimace v tomto sporu, byť užívat část domu přísluší matce účastníků na základě zřízeného věcného břemene.

Odvolací soud se též ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, pokud v tomto případě neshledal, že by vystěhování žalovaného bylo pro jeho zdravotní stav výkonem práva v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 3 odst. 1 obč. zák. Soud prvního stupně v této souvislosti správně poukázal na nepřijatelný způsob užívání nemovitostí žalovaným i jeho problematické chování k matce účastníků v rámci jejich společného soužití. Za této situace nelze dospět k závěru o výkonu práva žalobcem v rozporu s dobrými mravy, byť příčinou problematického chování žalovaného je jeho psychické onemocnění. Navíc zdravotní stav žalovaného byl zohledněn tím, že v souladu s návrhem žalobce bylo žalovanému uloženo vyklidit nemovitosti až po zajištění náhradního ubytování. Podle názoru odvolacího soudu je i v zájmu žalovaného, aby se přestěhoval do vhodného sociálního zařízení, kde mu bude zajištěna potřebná péče odpovídající jeho zdravotnímu stavu.

Vzhledem ke shora uvedenému odvolací soud napadené rozhodnutí jako věcně správné potvrdil podle § 219 o.s.ř., včetně výroku o nákladech řízení, kdy soud prvního stupně správně v souladu s § 150 o.s.ř. zohlednil zdravotní stav žalovaného a jeho majetkové, osobní a výdělkové poměry.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 za použití § 224 odst. 1 o.s.ř. Úspěšný žalobce se práva na náhradu nákladů odvolacího řízení vzdal, a proto právo na jejich náhradu nebylo přiznáno žádnému z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné. Dovolání je přípustné, jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe

dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání k Nejvyššímu soudu ČR lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

V Plzni dne 13. května 2014

JUDr. Emilie Štěpánková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost: Eva Šnajdrová